

Vergaderjaar 2021–2022

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 1845

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 mei 2022

Graag informeer ik u over de stand van zaken van de corona Wob-aanpak van mijn ministerie. Laatstelijk heeft mijn ambtsvoorganger u per brief van 7 september 2021 (Kamerstuk 25 295, nr. 1419) geïnformeerd over de aanpak van corona Wob-verzoeken. In deze brief ga ik ook in op de vragen die het lid Omtzigt heeft gesteld tijdens het debat met de Minister voor Langdurige Zorg en Sport (hierna: de Minister voor LZS) in uw Kamer over de mondkapjesdeal op 7 april 2022 (Handelingen II 2021/22, nr. 70, debat over de mondkapjesdeal).

In deze brief wordt nog gesproken van de Wob. Per 1 mei 2022 is deze vervangen door de Wet open overheid (Woo). Omwille van de leesbaarheid wordt in deze brief nog gesproken van Wob-verzoeken, waaronder ook Woo-verzoeken worden verstaan.

VWS en Wob-verzoeken

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: VWS) handelt jaarlijks een zeer groot aantal Wob-verzoeken af die zien op de bestrijding van de coronacrisis en op andere VWS-onderwerpen. Dit volgens de gebruikelijke Wob-werkwijze, en specifiek voor corona Wob-verzoeken grotendeels volgens de speciale gefaseerde aanpak. De gefaseerde aanpak heeft mijn ambtsvoorganger speciaal ontworpen voor de behandeling van corona Wob-verzoeken, waarin verzoekers gedurende de coronacrisis om (zeer) grote hoeveelheden documenten hebben gevraagd.

De gefaseerde aanpak bij corona Wob-verzoeken houdt in dat VWS per maand aan de hand van vastgestelde inhoudelijke categorieën, dat wil zeggen thema's zoals medische hulpmiddelen, testen, vaccinaties e.d., documenten openbaar maakt. De keuze hiervoor is ingegeven door de grote hoeveelheid corona-gerelateerde documenten (zo'n 7,2 miljoen) die krachtens de Wob zo snel mogelijk moeten worden verwerkt. Hiervoor is

in het najaar van 2021 een aparte programma-directie met ongeveer 100 juristen ingericht.

Wanneer een verzoeker om een beperkt aantal documenten vraagt dat op relatief eenvoudige wijze geselecteerd kan worden, of om informatie die al openbaar blijkt, dan wordt de gefaseerde aanpak niet toegepast en neem ik direct een besluit op dat verzoek.

VWS moet bij de beoordeling zorgvuldig te werk gaan in verband met vertrouwelijke gegevens die wettelijke bescherming verdienen. VWS raadpleegt in dit kader diverse betrokken organisatie-onderdelen en externe belanghebbenden. Bij elk besluit zijn vele belanghebbenden betrokken, variërend van enkele tientallen tot vele honderden.

Cijfers Wob-corona tot nu toe

Over de coronaperiode heeft het ministerie in totaal 343 corona Wob-verzoeken ontvangen (peildatum 1 april 2022). In diezelfde periode heeft het ministerie in totaal 83 corona Wob-besluiten genomen. Een besluit kan meerdere verzoeken bestrijken. Met deze besluiten zijn inmiddels 96 verzoeken verwerkt.

In het eerste kwartaal van 2022 zijn ruim 18.000 documenten (circa 53.000 pagina's) verstrekt aan circa 120 verzoekers, waarbij zo'n 1.800 belanghebbenden zijn geconsulteerd over openbaarmaking van de informatie. De openbaar gemaakte informatie is online vindbaar via WOBCovid19.rijksoverheid.nl.

Per brief van 21 juli 2021 (Kamerstuk 25 295, nr. 1385) heeft mijn ambtsvoorganger u ook in kennis gesteld van het hoger beroep dat hij had ingesteld tegen een rechterlijke beslissing bij de Raad van State inzake een Wob-verzoek van Nieuwsuur cs. Op 20 oktober 2021 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in deze zaak.¹ De Raad van State oordeelde dat de Wob niet in de weg staat aan de gefaseerde aanpak bij corona Wob-verzoeken. De Raad van State stelde een termijn voor het nemen van een besluit over de openbaarmaking tot uiterlijk 30 november 2021. Eind november 2021 heb ik op de verzoeken van Nieuwsuur beslist.

In de andere hogere beroepszaak waarover de Raad van State op 20 oktober 2021 heeft geoordeeld², zijn nog niet alle bijbehorende deelbesluiten genomen. Ik span mij tot het uiterste in om deze zaak zo spoedig mogelijk af te handelen. De rechter heeft in meer beroepszaken een termijn gesteld waarbinnen op het Wob-verzoek moet zijn beslist. Dat kan meebrengen dat ik de planning van de afhandeling van de andere corona Wob-verzoeken moet bijstellen.

Aan Nieuwsuur en andere verzoekers zijn in het kader van de gefaseerde aanpak eind 2021 zo'n 30.000 pagina's aan corona documenten verstrekt. Deze openbaar gemaakte informatie is ook online vindbaar via WOBCovid19.rijksoverheid.nl.

Ontvangst nieuwe Wob-corona-verzoeken

Ik constateer dat er een onverminderd sterke behoefte is aan openbaarmaking van corona-gerelateerde documenten. Het aantal ingediende verzoeken is gestegen van 296 verzoeken eind vorig jaar naar 343 verzoeken op 1 april 2022. Dit betekent een nieuwe instroom van 47

¹ ECLI:NL:RVS:2021:2348.

² ECLI:NL:RVS:2021:2346.

verzoeken in het eerste kwartaal van 2022. Ik streef ernaar ook deze verzoeken zo spoedig mogelijk af te handelen.

Bijna zonder uitzondering vragen verzoekers een grote hoeveelheid documenten op. Ik zet ook vanwege deze instroom aan nieuwe verzoeken de gefaseerde aanpak voort onder het regime van de Woo. Ook overeenkomstig de Woo zal ik direct een besluit zal nemen op een verzoek, als VWS op basis van de informatiebehoefte van de verzoeker binnen een kort tijdsbestek een beperkte hoeveelheid documenten kan selecteren.

Versnelling tempo corona-aanpak

De voorraad corona documenten bevat ook informatie die weinig of geen verband houdt met de daadwerkelijke bestrijding van de coronacrisis of bestuurlijke besluitvorming daarover. Ik acht het van belang dat verzoekers binnen de corona-aanpak zo doelgericht mogelijk worden geïnformeerd. Tegen de achtergrond van de wens om zo snel mogelijk te voorzien in de informatiebehoefte van de verzoekers en lerend van de ervaringen tot nu toe, bezie ik hoe ik de aanpak verder kan verbeteren. Daarbij kijk ik ook naar mogelijke verfijning van de techniek.

Openbaarmaking chatberichten corona

Ik hecht eraan om u te laten weten dat chatberichten, zoals berichten via WhatsApp en sms, nog geen onderdeel uitmaken van de corona Wob-besluitvorming. Op dit moment wordt chatverkeer over corona van een groot aantal sleutelfiguren verzameld en gerubriceerd, wat mede vanwege de informele aard van het contact, de niet-gestructureerde informatiestroom en de grote hoeveelheid een omvangrijk, complex technisch proces is. Ook chatberichten zijn informatiebronnen die onder de Wob en de Woo vallen. Ik zal zo spoedig mogelijk de relevante berichten beoordelen en degenen die om chatberichten hebben gevraagd, hierover informeren.

Openbaarmaking persoonlijke beleidsopvattingen

De openbaar gemaakte documenten illustreren een crisisperiode waarin medewerkers onder hoge druk corona-gerelateerd beleid en wetgeving hebben voorbereid. Vanwege ook de thuiswerk-situatie hebben medewerkers relatief veel per mail gecommuniceerd. Dit blijkt ook uit de zogeheten «persoonlijke beleidsopvattingen» die zijn gewisseld in documenten voor intern beraad. Deze persoonlijke beleidsopvattingen maak ik, zoals mijn ambtsvoorganger u in eerdergenoemde brieven heeft laten weten, in deze corona Wob-aanpak ook geanonimiseerd kenbaar. Verzoekers die prijs stellen op een toelichting of vragen hebben over de stukken die openbaar gemaakt worden, kunnen hiervoor contact opnemen met mijn ministerie. Een daartoe strekkende passage neem ik in de Woo-besluiten op.

Vragen in debat 7 april 2022

Tijdens het debat in uw Kamer over de mondkapjesdeal op 7 april 2022 heeft de Minister voor LZS naar aanleiding van enkele vragen van het lid Omtzigt over onder meer de corona Wob-aanpak van VWS toegezegd u hierover schriftelijk te informeren. Het gaat om de vraag of het kabinet op enig moment een besluit heeft genomen om bepaalde Wob-verzoeken niet of later te honoreren. Daarnaast stelde het lid Omtzigt de vraag of er is besloten om bepaalde informatie niet met de Kamer te delen.

Zoals de Minister voor LZS ook tijdens het debat heeft aangegeven, is geen sprake van dergelijke (kabinets)besluiten. Integendeel, VWS spant

zich tot het uiterste in om uitvoering te geven aan de Wob en sinds 1 mei
jl. de Woo. Los van de Wob en de Woo geldt ook onverminderd dat de
Minister voor LZS en ik gevraagde inlichtingen krachtens artikel 68
Grondwet hierover aan uw Kamer verschaffen.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers